

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen julkaisu 1/2024

Keski-Uudenmaan kuntien ekotukitoiminta vuonna 2023

Tapani Hänninen

ekotuki

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen julkaisu 1/2024
Keski-Uudenmaan kuntien ekotukitoiminta vuonna 2023

Tekijä: Tapani Hänninen

Kuvat: -

Kannen valokuvat: Ympäristönsuojelu

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus
Järvenpää, Kerava, Mäntsälä, Nurmijärvi, Tuusula
www.keskiuudenmaanymparistokeskus.fi

Sisällysluettelo

1	Johdanto	4
2	Ekotukiverkosto	5
2.1	Ekotukikiinteistöt	5
2.2	Ekotukihenkilöt sekä ekotukikiinteistöt ja niiden kiinteistöhoitajat	7
2.3	Ekotukiyhteyshenkilöt	7
3	Ekotukitilaisuudet	8
3.1	Kiinteistökohtaiset ekotukitapaamiset	8
3.2	Kuntakohtaiset ekotukihenkilöiden yhteistapaamiset.....	8
3.3	Ekotukikoulutus.....	9
3.3.1	Kevään 2023 ekotukikoulutus	9
3.3.2	Syksyn 2023 ekotukikoulutus	10
3.4	Kiinteistöhoitajien koulutus	11
3.5	Ruokapalvelutoiminnan energia- ja materiaalitehokkuuskoulutus	11
3.6	Vierailukäynti.....	11
3.7	Yhteenveto ekotukitilaisuuksista ja niiden osallistujamääristä vuonna 2023	12

1 Johdanto

Vuonna 2013 käynnistyi kymmenen KUUMA-kunnan yhteinen Julkisten kiinteistöjen energiatehokkuuden parantaminen -hanke. Hankkeessa koulutettiin ekotukihenkilöitä kuntien omistamiin kiinteistöihin. Hanke päättyi vuonna 2020, mutta ekotukitoimintaa jatkettiin Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen sopijakunnissa; Järvenpäässä, Keravalla, Mäntsälässä, Nurmijärvellä ja Tuusulassa.

Ekotukihenkilöiden tehtävänä on omalla esimerkillä ja työkavereiden ohjauksella sekä yhteistyössä työkavereiden kanssa edistää kestäviä elämäntapoja työpaikalla ja rakentaa ekotukiyhteistyötä tärkeiden yhteystahojen, kuten kiinteistöhuollon, ruokapalvelujen ja siistijöiden kanssa. Keski-Uudenmaan ympäristökeskus koordinoi sopijakuntiensa ekotukitoimintaa, ja Järvenpäässä sekä Nurmijärvellä on myös ekotukihenkilöiden kuntakohtainen yhteyshenkilö, joka osallistuu ekotukitoiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja kehittämiseen.

Ekotukitoiminnalla suojellaan ympäristöä ja ilmastoa, saadaan aikaiseksi taloudellisia säästöjä ja edistetään yhteisöllisyyttä sekä työhyvinvointia. Ekotukitoiminta on käytännöllinen keino sisällyttää ympäristöasiat luontevasti osaksi kuntakiinteistöjen toimintaa, ja päiväkodeissa sekä kouluissa ottaa myös lapset mukaan toimintaan ja ohjata heitä vähentämään tarpeetonta luonnonvarojen kulutusta ja ympäristön kuormitusta.

2 Ekotukiverkosto

2.1 Ekotukikiinteistöt

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen sopijakunnista oli joulukuussa 2023 mukana ekotukitoiminnassa 56 kuntien kiinteistöä Järvenpäästä, Keravalta, Mäntsälästä, Nurmijärveltä ja Tuusulasta.

Järvenpää (15 ekotukikiinteistöä)

- Kartanon ala- ja yläkoulu
- Kinnarin ala- ja yläkoulu
- Tahvontuvan päiväkoti
- kaupunginkirjasto
- Mankalan koulu
- Järvenpään lukio
- Osaamis- ja työllisyyspalvelut, hallinto ja vaikuttamo
- Osaamis- ja työllisyyspalvelut, Cooperin kulma
- Saunakallion koulu
- Järvenpään yhteiskoulu
- Koivusaaren koulu
- Kyrölän koulu
- Järvenpään Perhelä.

Kerava (6 ekotukikiinteistöä)

- Ali-Keravan koulu
- Keravanjoen ala- ja yläkoulu
- Keskustan päiväkoti
- kaupunginkirjasto
- Kalevan päiväkoti.

Mäntsälä (8 ekotukikiinteistöä)

- päiväkoti Amanda
- Mäntsälän lukio
- Nummisten päiväkoti ja koulu
- Anttilan päiväkoti, ruokapalvelut
- Hepolan koulu, ruokapalvelut
- kunnantalo
- kunnan keskuskeittiö.

Nurmijärvi (12 ekotukikiinteistöä)

- Professorintien päiväkoti
- Haikalan päiväkoti
- Rajakaaren monitoimitalo
- Nurmijärven nuorisopalvelut, kahvila Monikko
- Lukkarin koulu
- Daghemmet Äppelgården
- kunnan tilakeskus
- Ylitolantien päiväkoti
- Mäntysalon päiväkoti
- Nukarin päiväkoti
- Isoniitun koulu
- Harjulan koulu.

Tuusula (15 ekotukikiinteistöä)

- Hyrylän koulukeskus, yläkoulu
- Hyrylän koulukeskus, Tuusulan lukio
- Mikkolan päiväkoti
- päiväkoti Lahelan Terttu
- kunnan keskuskeittiö
- Jokelan koulukeskus
- Pertun koulu
- Toimintakeskus Metsäpirtti
- kunnan varikko ja vesilaitos
- Jokelan kirjasto
- Tuusulan pääkirjasto
- Tuomalan koulu
- Martta Wendelinin päiväkoti
- Riihikallion koulu.

2.2 Ekotukihenkilöt sekä ekotukikiinteistöt ja niiden kiinteistönhoitajat

Vuoden 2023 lopussa ympäristökeskuksen sopijakunnissa oli 71 ekotukihenkilöä 56:sta eri kiinteistöstä ja 39 ekotukikiinteistöissä työskentelevää kuntien kiinteistönhuollon kiinteistönhoitajaa. Tuusulassa keskuskeittiön sekä päiväkotia Lahelan Tertun kiinteistönhoitajat ovat yksityisten kiinteistöhuoltoyritysten edustajia eivätkä he ole mukana kuntien ekotukitoiminnassa.

Taulukko 1. Keski-Uudenmaan kuntien ekotukihenkilöiden, ekotukikiinteistöjen ja kiinteistönhoitajien määrät vuoden 2023 lopussa.

	Ekotukihenkilöt	Ekotukikiinteistöt	Kiinteistönhoitajat
Järvenpää	20	15	10
Kerava	7	6	4
Mäntsälä	8	8	7
Nurmijärvi	17	12	9
Tuusula	19	15	9
Yhteensä	71	56	39

Ekotukihenkilöt edistävät työpaikallaan toiminnallisia ympäristöparannuksia ja kiinteistönhoitajat osallistuvat kiinteistöjen teknisten energiatehokkuustoimenpiteiden toteutukseen. Ekotukitoiminnan kannalta on merkityksellistä ekotukihenkilöiden ja kiinteistönhoitajien välinen yhteistyö toiminnan edistymisen ja mahdollisten häiriötilanteiden seurannassa (energian ja veden kulutus ja jätehuollon silmämääräinen seuranta) sekä seurantatuloksista tiedottamisessa. Ekotukihenkilöt seuraavat esimerkiksi vesihanojen ja wc-istuinten sekä ikkuna- ja ovitiivisteiden kuntoa ja ilmoittavat mahdollisista vesivuodosta ja epäkuntoisista ikkuna- ja ovitiivisteistä kiinteistöhuollolle. Kiinteistönhoitajat seuraavat energian- ja vedenkulutuksia sekä jätehuollon toimivuutta ja tiedottavat niistä ekotukihenkilöitä.

2.3 Ekotukiyhteyshenkilöt

Järvenpään ja Nurmijärven ekotukihenkilöillä on oma kuntakohtainen ekotukihenkilöiden yhteyshenkilö. Ekotukihenkilöiden yhteyshenkilöt osallistuvat oman kuntansa ekotukitoiminnan suunnitteluun, toteutukseen, kehittämiseen ja tiedotukseen sekä tukevat ekotukihenkilöitä ekotukitoimintaa koskevissa asioissa. Myös Keravan, Mäntsälän ja Tuusulan ekotukihenkilöillä on ollut omat kuntakohtaiset yhteyshenkilöt, mutta ei ole tällä hetkellä. Kyseisissä kunnissa etsitään ekotukihenkilöille yhteyshenkilöä.

3 Ekotukitilaisuudet

3.1 Kiinteistökohtaiset ekotukitapaamiset

Ekotukihenkilöiden kanssa järjestettiin kiinteistökohtaisia ekotukitapaamisia. Tapaamisiin kutsuttiin osallistujiksi ekotukihenkilöiden lisäksi myös heidän lähimpiä esihenkilöitään, työpaikan kiinteistöhoitajia sekä Järvenpäässä ja Nurmijärvellä myös ekotukihenkilöiden kuntakohtaisia yhteyshenkilöitä. Tapaamisissa keskusteltiin ekotukitoiminnan käynnistämisestä, toteutuksesta ja kehittämisestä sekä hyvistä onnistumisista, mahdollisista esiin tulleista haasteista ja tuen tarpeista ekotukitoiminnassa. Tilaisuuksissa painotettiin, että ympäristökeskus sekä Järvenpään ja Nurmijärven osalta myös kuntakohtainen yhteyshenkilö tarvittaessa mielellään auttavat ekotukihenkilöitä kaikissa ekotukitoimintaa koskevissa asioissa.

Kiinteistökohtaiset ekotukitapaamiset sekä niiden ajankohdat ja osallistujamäärät vuonna 2023:

- Jokelan kirjasto, Tuusula, 26.1., 7 henkilöä
- Järvenpään Perhelä sekä Osaamis- ja työllisyyspalvelut, 26.9., 5 henkilöä
- Saunakallion koulu, Järvenpää, 27.9., 3 henkilöä
- Nummisten päiväkotit ja koulu, Mäntsälä, 28.9., 2 henkilöä
- Mäntyselän päiväkotit, Nurmijärvi, 29.9., 4 henkilöä
- Haikalan ja Professorintien päiväkodit, 3.10., 4 henkilöä
- Järvenpään Perhelä sekä Osaamis- ja työllisyyspalvelut/ekotukitoiminnan tilannekartoitustapaaminen, 12.10., 5 henkilöä
- päiväkotit Amanda, Mäntsälä, 18.10., 4 henkilöä
- Keravan kaupunginkirjasto, Kerava, 19.10., 3 henkilöä
- Isoniitun koulu, Nurmijärvi, 23.10., 5 henkilöä
- Harjulan koulu, Nurmijärvi, 25.10., 3 henkilöä
- Nurmijärven nuorisopalvelut/kahvila Monikko, Nurmijärvi, 1.11., 3 henkilöä
- Mäntsälän lukio, Mäntsälä, 2.11. 3 henkilöä
- Hyrylän yläaste, Tuusula, 9.11., 3 henkilöä
- Järvenpään lukio, Järvenpää, 11.12., 3 henkilöä.

Vuonna 2023 järjestettiin 15 kiinteistökohtaista ekotukitapaamista. Niihin osallistui yhteensä 57 henkilöä.

3.2 Kuntakohtaiset ekotukihenkilöiden yhteistapaamiset

Kiinteistökohtaisten ekotukitapaamisten lisäksi järjestettiin kuntakohtaisia ekotukihenkilöiden yhteistapaamisia. Yhteistapaamisissa keskusteltiin ekotukitoiminnan toteutuksesta, hyvistä onnistumisista ja mahdollisista esiin tulleista haasteista sekä tuen tarpeista ekotukitoiminnassa.

Syksyllä 2022 olivat yhteistapaamiset Järvenpäässä, Mäntsälässä ja Tuusulassa ja kevätkaudella 2023 ne järjestettiin Keravalla sekä Nurmijärvellä.

Jokaisessa kunnassa järjestettiin kaksi keskenään samanlaista tapaamista, jotta mahdollisimman monella ekotukihenkilöistä oli mahdollisuus osallistua niistä jompaankumpaan.

Taulukko 2. Ekotukihenkilöiden kuntakohtaiset yhteistapaamiset vuonna 2023.

Kunta	Ajankohta	Osallistujien määrä
Kerava	18.1.	3
Kerava	26.1.	2
Nurmijärvi	7.2.	4
Nurmijärvi	9.2.	5

Ekotukihenkilöiden kuntakohtaisia yhteistapaamisia jatketaan vuonna 2024. Silloin niiden keskeisinä teemoina ovat hyviin tuloksiin johtaneiden ekotukitoimenpiteiden mallintaminen kuntien ekotukikiinteistöihin sekä ekotukihenkilöiden välisen verkostoitumisen edistäminen kunnissa.

3.3 Ekotukikoulutus

Ekotukihenkilöille järjestettiin vuonna 2023 kaksi ekotukikoulutusta, ensimmäinen keväällä ja toinen syksyllä. Kevään koulutus oli suunnattu Keski-Uudenmaan kuntien ekotukihenkilöille.

Syksyn koulutus järjestettiin yhteiskoulutuksena pääkaupunkiseudun ja Keski-Uudenmaan kuntien ekotukihenkilöille. Koulutus suunniteltiin ja toteutettiin Helsingin seudun ympäristöpalvelujen HSY ympäristöasiantuntijan ja Helsingin, Vantaan sekä Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen ekotukikoordinaattoreiden yhteistyönä.

3.3.1 Kevään 2023 ekotukikoulutus

Yhteistyöllä hyvää ekotukitoimintaa

Ajankohta: torstai 27.4.2023 klo 12:30–15:30

Paikka: Järvenpää-talo, 1. kerroksen kokoushuoneet 1 ja 2, Hallintokatu 4, 04400 Järvenpää

Ohjelma

Klo 12:30 Tilaisuuden avaus - Tapani Hänninen, Keski-Uudenmaan ympäristökeskus

Klo 12:35 Ekotukitoiminnan hyvä hallinta Vantaalla - Lotta Mannonen, Vantaan kaupunki

Klo 13:10 Kahvitauko

Klo 13:30 Jätteiden lajittelu ja sen merkitys ekotukitoiminnassa - Katri Väyrynen, Mestari-
toiminta, Järvenpää

Klo 14:30 Ekotukitoiminta henkilöstön yhteisenä asiana kirjastossa - Virpi Niskanen, Jokelan kirjasto, Tuusula

Klo 14:45 Ympäristökasvatuksellista ja osallistavaa ekotukitoimintaa varhaiskasvatuksessa - Christa Kaltiokumpu, Mäntysalon päiväkot, Nurmijärvi

Klo 15:00 Järvenpään kaupungin ilmasto- ja ympäristöryhmä ja sen toiminta - Salka Orivuori, Järvenpään kaupunki

Klo 15:15 Keskustelu

Klo 15:30 Tilaisuuden yhteenveto ja lopetus - Tapani Hänninen, Keski-Uudenmaan ympäristökeskus

Koulutukseen osallistui 27 henkilöä.

3.3.2 Syksyn 2023 ekotukikoulutus

Ekotukihenkilöt kestävän elämäntavan vauhdittajina

Ajankohta: tiistai 7.11.2023 klo 12:30–15:30

Paikka: Vantaan kaupungintalo, Asematie 7, valtuustosali

Ohjelma

Klo 12:30 Alkusanat - Lotta Mannonen, Vantaan kaupunki

Klo 12:35 Kiertotalous ja kestävät elämäntavat - Timo Huhtamäki, Emmy Clothing Company

Klo 13:15-13:45 Kahvit ja vapaata keskustelua

Klo 13:45 Kokemuksia ja esimerkkejä elävästä elämästä

- Ympäristökasvatuksen ja kestävän elämäntavan edistäminen koulussa - Paula Sepponen, Keravanjoen koulu
- Jätehuollon kehittäminen kiinteistöissä - Katri Väyrynen, Järvenpään Mestaritoiminta
- Kestävät hankinnat - Satu Turula, Helsingin kaupunki
- Ruoka ja ruokahävikki - Meri Mathlin, Palvelukeskus Helsinki

Klo 14:45 Ryhmäkeskustelut edellä esitellyistä aiheista

Klo 15:15 Yhteenveto - mitä ideoita tai ajatuksia otat päivästä mukaasi?

Klo 15:30 Tapahtuma päättyy

Koulutukseen osallistui Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen sopijakunnista 12 henkilöä.

3.4 Kiinteistönhoitajien koulutus

Keski-Uudenmaan kuntien ekotukikiinteistöissä työskenteleville kiinteistönhoitajille on järjestetty vuosittain oma erillinen, kiinteistöjen teknisiin energia- ja materiaalitehokkuusparannuksiin sekä ekotukiyhteistyön edistämiseen liittyvä koulutus.

Syksyllä 2023 järjestettäväksi suunniteltu koulutus toteutetaan maaliskuussa 2024.

3.5 Ruokapalvelutoiminnan energia- ja materiaalitehokkuuskoulutus

Syyskuussa, torstaina 14.9., järjestettiin Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen sopijakuntien ekotukikouluissa ja -päiväkodeissa työskenteleville ruokapalvelutyöntekijöille ruokapalvelutoiminnan energia- ja materiaalitehokkuuskoulutus. Tilaisuuden kouluttajana oli ympäristökouluttaja Marjo Myllyniemi Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskuksesta.

Ruokapalvelutoiminnan energia- ja materiaalitehokkuuskoulutukseen osallistui Järvenpään, Keravan, Mäntsälän, Nurmijärven ja Tuusulan ekotukikoulujen ja -päiväkotien ruokapalveluista 73 henkilöä.

Taulukko 3. Keski-Uudenmaan kuntien ekotukitoimintaan liittyneet koulutukset vuonna 2023.

Koulutus	Paikka	Osallistujia
Kevään ekotukikoulutus	Järvenpää-talo	27
Syksyn ekotukiyhteiskoulutus pääkaupunkiseudun ja Keski-Uudenmaan kuntien ekotukihenkilöille	Vantaan kaupungintalo	12 Keski-Uudenmaan kunnista
Ruokapalvelutoiminnan energia- ja materiaalitehokkuuskoulutus	Teams-etäkoulutus	73

3.6 Vierailukäynti

Toukokuussa ekotukihenkilöille ja ekotukikohteissa työskenteleville kiinteistönhoitajille järjestettiin vierailukäynti jätehuoltoyhtiö Kiertokapulan toimipisteeseen, Hyvinkäälle, tutustumaan yhtiön toimintaan, ja erityisesti hyötyjätteiden käsittelyyn siellä. Vierailun tarkoituksena oli tuoda esille hyötyjätteiden lajittelun merkitys kestävästä kehityksestä edistämiseksi, ja siten kannustaa jätteiden lajitteluun. Vierailulle osallistui 12 henkilöä. Seuraavan vierailukäynnin järjestämistä energia- ja materiaalitehokkuuden kannalta esimerkilliseen kohteeseen harkitaan syksyllä 2024.

3.7 Yhteenveto ekotukitilaisuuksista ja niiden osallistujamääristä vuonna 2023

- 15 kiinteistökohtaista ekotukitapaamista, joihin osallistui yhteensä 57 henkilöä
- 4 kuntakohtaista ekotukihenkilöiden yhteistapaamista, joihin osallistui yhteensä 14 henkilöä
- 2 ekotukikoulutusta ja osallistujia yhteensä 39
- ruokapalvelutoiminnan energia- ja materiaalitehokkuuskoulutus, johon osallistui 73 henkilöä.

